

Hvem er Foreningen Bornholm?

Foreningens formål er at styrke og udbrede interessen for de naturskønne og historisk mindeværdige steder og bygninger på Bornholm, og arbejde for, at disse steder bliver bevaret, fredet og gjort almentilgængelige for publikum.

- Balance mellem at være bevarende og udviklende

Bestyrelsen:

Kenn Sonne, Finn Petersen, Peter Christoffersen, Kurt Marcher, Marianne Holo, Niels Holger Larsen, Thorkild Thorsen, Finn Ole Nielsen, Lilian Hjorth-Westh, Elisabeth Falk

Foreningen har købt og lavet aftaler

- Vores ejendomme:

- Madsebakken med helleristningsfelt (8 ha)
- Egeby Stubmølle
- Vang Vandmølle
- Melsted Mølle (+ areal i Tejn)

- Her er vi påtaleberettigede:

- Hammersholm
- Sænehuset
- Møllers Pensionat (Hammershus)
- Helligdommen
- Blanchs Hotel (Dansk Folkeferie)
- Halleklipperne
- Jons Kapel
- Dele af Paradisbakkerne
- Madsebakke

Samarbejde med Fredningsnævnet

- Fredningsnævnets besigtigelser ifm ansøgninger om dispensation - vi bliver (måske) hørt
- Fredningsnævnets afgørelser - vi kan (måske) påklage
- *Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Foreningen Bornholm og Ornitologisk Forening*
- Foreningerne som mere restriktive end Fredningsnævnet
- Hvilke hensyn skal Fredningsnævnet tage?

Tilladelse eller tilgivelse?

- Der bliver givet mange lovliggørende dispensationer
- Der bliver gjort mange ting – stort som småt – i fredede områder, hvor ansøgning om dispensation kommer ”for sent”
- Er vi som borgere generelt for uvidende om eksisterende fredninger?
- **Kan vi oplyse mere og bedre om fredninger - både til bornholmere, og især til tilflyttere?**

Det startede med små telte – nu rykker autocampere og campingvogne ind ....

- I 2023 har der været tre sager, hvor campingpladser har søgt om lovliggørende dispensation, efter at de har udført omfattende terrænændringer og anlægsarbejder.
- Der er investeret større summer.
- Der har ikke været et effektivt tilsyn.
- Er det nemmere at få tilgivelse end tilladelse?
- Kan man vinde hævde?
- Har det betydning for afgørelsen, at der er investeret?
- Har det betydning for afgørelsen, at der ikke har været ført tilsyn?
- Har BRK råd til et effektivt tilsyn?
- Har BRK råd til at føre retssager mod (velhavende) borgere?

Kampen om jorden & stole-leg i landskabet

- Kampen om jorden - vi skal bruge 140%, men har kun 100%
- Når der ikke er plads til det hele - hvem skal så vige pladsen?
- Folkemødet og fredningen på Madsebakken

Skal vi opgive de gamle servitutter og fredninger?

- Er nye fredninger bedre end gamle servitutter?
- På Hammersholm giver gammel servitut (måske) lokal løsning frem for nationalt frasalg
- Er der behov for nye fredninger som erstatning for de gamle?
- De gamle mangler formål - eller gør de?
- Tilstandsservitutter kan køres over af lokalplaner
- Er nye fredninger dynamiske nok?

Fredninger i fremtiden

- Foreningen Bornholm mener at fredninger også er nødvendige i årene frem
- Behov for at træde på bremsen, når vi bliver så rige, at alt skal rives ned eller renoveres, når sommerhusene ikke kan blive store nok, og lokalpolitikerne bliver for ensidige ift vækst og 42.000
- Men vi vil også gerne udvikling, og vil gerne inddrages. Vi er ikke sure gamle mænd og koner hele tiden

Fremtiden – hvad kan vi gøre ?

- Oplysning til bornholmere og tilflyttere – vi bor på en perle, som vi sammen skal passe på
- Samarbejde med ejendomsmæglere
- Grønne certificeringer med natur og landskab
- Samarbejde mellem grønne organisationer og turismeerhvervet
- Bæredygtig og regenerativ turisme
- Fokus på bæredygtigt byggeri og bæredygtig renovering – både mht sommerhuse og helårsboliger
- Kan man tage større hensyn til fredninger, natur og landskab i lokalplaner?
- Og meget andet.....